

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20 Ιουνίου 2014

Σύνοψη της Σύμβασης Εταιρικής Σχέσης για την Κύπρο, 2014-2020

Συνολική πληροφόρηση

Η σύμβαση εταιρικής σχέσης με την Κύπρο καθορίζει ένα ορόσημο για επενδύσεις μέσω μιας έξυπνης και αποδοτικής χρήσης των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ). Τα ΕΔΕΤ απαρτίζονται από 5 ταμεία, δηλαδή, το ευρωπαϊκό ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το ταμείο συνοχής (ΤΣ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

Η στρατηγική έχει στόχο την ενδυνάμωση των προσπαθειών της Κύπρου να εξέλθει από την κρίση και την τόνωση της ανάπτυξης μέσω της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας των Κυπριακών επιχειρήσεων, της προώθησης ενεργειών για την αύξηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης των καταλλήλων δεξιοτήτων και της στήριξης της κοινωνικής ένταξης και καλλιέργειας της προστασίας και αποδοτικής χρήσης των πόρων.

Ο συνολικός στόχος είναι η αναδιάρθρωση της Κυπριακής οικονομίας και η εξέλιξή της σε μια βιώσιμη οικονομία που άγεται από την καινοτομία, η οποία θα είναι πιο ανοιχτή, με βιώσιμη ανάπτυξη και θέσεις εργασίας. Προς αυτό το σκοπό, έχουν προσδιοριστεί τρεις χρηματοδοτικές προτεραιότητες:

- Στήριξη της αναδιάρθρωσης της Κυπριακής οικονομίας και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της
- Αναβάθμιση των ανθρωπίνων πόρων, προώθηση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής
- Προστασία και αποδοτική χρήση των πόρων

Οι διάφορες ενέργειες και επενδυτικές προτεραιότητες εστιάζουν κυρίως σε δυναμικούς παραγωγικούς τομείς συγκριτικού πλεονεκτήματος για την Κυπριακή οικονομία οι οποίοι είναι αποτέλεσμα της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (S³Cy). Οι βασικοί τομείς προτεραιότητας είναι ο τουρισμός και η ενέργεια, ενώ η αγροδιατροφική βιομηχανία, η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια, το δομημένο περιβάλλον και οι κατασκευές, οι μεταφορές / ναυτιλία και η υγεία έχουν επισημανθεί ως τομείς δευτερεύουσας προτεραιότητας. Επιπλέον, το φυσικό περιβάλλον αποτελεί σημαντική διατομεακή προτεραιότητα.

Όσον αφορά τις αγροτικές περιοχές της Κύπρου, θα υπάρχει επικέντρωση στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και στη δημιουργία θέσεων εργασίας τόσο στον αγροδιατροφικό τομέα όσο και σε μη γεωργικές δραστηριότητες, ενώ παράλληλα θα προωθείται η βιώσιμη διαχείριση και προστασία των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας, καθώς και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Προκειμένου να

επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, οι επενδύσεις θα κατευθύνονται στα έργα όπου θα υπάρξει ο μεγαλύτερος αντίκτυπος

Η στρατηγική προβλέπει, ακολουθώντας μια εκ των προτέρων προσέγγιση, τη στήριξη δράσεων για την καταπολέμηση και υπερνίκηση των έντονων προβλημάτων ανεργίας, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων, και τη διευκόλυνση της προσέγγισης σε χρηματοδότηση για τις ΜΜΕ, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προώθηση της ανάπτυξης.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Οι επενδύσεις έχουν στόχο να εξετάσουν τις βασικές αναπτυξιακές ανάγκες ώστε να ενισχυθεί η κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή. Τα ΕΔΕΤ θα βοηθήσουν την Κύπρο στην επίτευξη των εθνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» όπως καθορίζονται στο **Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρύθμισης (ΕΠΜ)**, στην υλοποίηση των κατά χώρα συστάσεων της Επιτροπής και παρέχοντας τη δυνατότητα για τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που προβλέπονται στο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής. Συγκεκριμένα, τα προβλεπόμενα αποτελέσματα έχουν ως εξής:

- Αύξηση των δαπανών για Ε&Κ σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕγχΠ) από 0,47 % το 2012 σε 0,5 % το 2020 με τη μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων Ε&Κ. Η αναμενόμενη σταθεροποίηση της Κυπριακής οικονομίας και η επιστροφή σε θετικά ποσοστά ανάπτυξης, σε συνδυασμό με την υλοποίηση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (S³CY), καθιστούν την επίτευξη αυτού του στόχου εφικτή.
- Αύξηση του αριθμού των δημόσιων υπηρεσιών που παρέχονται ηλεκτρονικά σε πολίτες και επιχειρήσεις και εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης μέσω της χρήσης των ΤΠΕ και της αναδιοργάνωσης της δημόσιας διοίκησης.
- Ενίσχυση της επιχειρηματικής καινοτομίας σε όλους τους τομείς της οικονομίας μέσω της ανάπτυξης συνεργατικών δικτύων με Ε&Κ.
- Διαφοροποίηση της δομής της οικονομίας και βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της, συμπεριλαμβανομένου του αγροδιατροφικού τομέα.
- Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε σύγκριση με το 2005 (για τομείς εκτός Συστήματος Εμπορίας Εκπομπών – ενέργεια, μεταφορές και γεωργία) κατά 5 % έναντι 1,5 % που επετεύχθη το 2011.
- Σχετικά με τους ενεργειακούς στόχους, η κατανάλωση ενέργειας από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) θα αυξηθεί το 2020 σε 13 % έναντι 7,7 % το 2011, ενώ η αποδοτικότητα της ενέργειας υπολογίζεται να αυξηθεί σε 14,3 % έναντι 12,3 % το 2011.
- Αύξηση της δέσμευσης του άνθρακα σε γεωργικά και δασικά εδάφη και προώθηση περιβαλλοντικά ορθών γεωργικών πρακτικών για την αποφυγή της υποβάθμισης και διάβρωσης του εδάφους σε ευθυγράμμιση με τους στόχους της εθνικής στρατηγικής για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
- Βιώσιμη διαχείριση και αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και υλοποίηση των στόχων της Οδηγίας – Πλαίσιο περί Υδάτων σε μια προσπάθεια για τη μείωση και τον αντίκτυπο των περιόδων ξηρασίας.
- Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και αναβάθμιση περιοχών Natura 2000 και Υψηλής Φυσικής Αξίας, μείωση των βιοδιασπώμενων υλικών που απορρίπτονται σε χωματερές, συμβάλλοντας στην επίτευξη του εθνικού στόχου για τη μείωση έως και 35 % του συνολικού βάρους των

βιοδιασπώμενων δημοτικών αποβλήτων που παράγονται μέχρι το 2016 (Οδηγία 1999/31/ΕΚ).

- Βελτίωση του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και της αστικής κινητικότητας.
- Συμβολή στην αύξηση των ποσοστών απασχόλησης και καταπολέμησης της ανεργίας, ιδιαίτερα των νέων με την παράλληλη χρήση της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων.
- Άμβλυση του αντίκτυπου της κρίσης στα μη προνομιούχα άτομα με στοχευμένες κοινωνικές δράσεις ένταξης.
- Ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου και αύξηση της συμμετοχής σε προγράμματα δια βίου μάθησης (LLL) και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (VET).
- Μείωση ακόμα περισσότερο του ποσοστού της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Χρηματοδοτικές ενισχύσεις

Για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 η Κύπρος θα λάβει συνολική χρηματοδότηση 735,6 εκατομμυρίων EUR από το ταμείο συνοχής (σε τρέχουσες τιμές, συμπεριλαμβάνοντας τη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας) και 132,2 εκατομμυρίων EUR από την Αγροτική Ανάπτυξη για να επενδυθούν στην πραγματική οικονομία της χώρας. Η χρηματοδότηση του ευρωπαϊκού ταμείου θάλασσας και αλιείας (ΕΤΘΑ) ανέρχεται σε 39.715.209 EUR. Επιπροσθέτως, 11,6 εκατομμύρια EUR θα διατεθούν για την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων. Λεπτομέρειες της χρηματοδότησης παρέχονται στους παρακάτω πίνακες.

Η συγκέντρωση ταμείων σε περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων είναι μια από τις βασικές αρχές της αναθεωρημένης πολιτικής συνοχής. Η Κύπρος κατατάσσεται στην κατηγορία των περισσότερο ανεπτυγμένων περιοχών. Ωστόσο, η Κύπρος θα επωφεληθεί από την εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 4 (γ) (ii) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 σχετικά με τη θεματική επικέντρωση, σύμφωνα με την οποία όλες οι περιοχές NUTS επιπέδου 2 που αποτελούνται μόνο από νησιωτικά Κράτη Μέλη ή από νήσους που σχηματίζουν μέρος Κρατών Μελών οι οποίες λαμβάνουν στήριξη από το ταμείο συνοχής, θα θεωρούνται ως λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές. Η θεματική επικέντρωση, που σημαίνει το επίπεδο της δαπάνης του ΕΤΠΑ ή του ταμείου συνοχής που στοχεύει την έρευνα και καινοτομία (Θεματικός Στόχος 1), τις ΤΠΕ (ΘΣ2), την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων (ΘΣ3) και την οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα (ΘΣ4) σε σχέση με τη συνολική χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ, αντιστοιχεί σε τουλάχιστον 142,9 εκατομμύρια EUR, συμπεριλαμβανομένων 42,9 εκατομμυρίων EUR για την οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα. Εντούτοις, η Κύπρος έχει πάρει την πολύ θετική και φιλόδοξη απόφαση να προχωρήσει πέρα από αυτές τις ελάχιστες απαιτήσεις και να κατανείμει σε αυτούς τους τέσσερις θεματικούς στόχους 258,5 εκατομμύρια EUR, συμπεριλαμβανομένων 45 εκατομμυρίων EUR για την οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα.

Το μερίδιο του ΕΚΤ στη χρηματοδότηση των ΕΔΕΤ ανέρχεται σε 30,7 % ή 129,4 εκατομμύρια EUR που είναι το απαιτούμενο ελάχιστο μερίδιο για το 2014-2020. Πάνω από 53 % της χρηματοδότησης θα διατεθεί για την καταπολέμηση της ανεργίας (ΘΣ8), ενώ σχεδόν το 21 % της χρηματοδότησης του ΕΚΤ θα αφιερωθεί στην κοινωνική ένταξη (ΘΣ9). Η επαγγελματική κατάρτιση και η δια βίου μάθηση (ΤΟ10) θα απορροφήσουν

σχεδόν το 20 % της χρηματοδότησης και τέλος, σχεδόν το 4 % της χρηματοδότησης θα διατεθεί για να γίνει η Κυπριακή δημόσια διοίκηση πιο αποτελεσματική (ΘΣ11).

Δίνεται σημαντική προσοχή στην εδαφική διάσταση των επεμβάσεων, ιδιαίτερα για την ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και αλιευτικών περιοχών και στην πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες. Περίπου το 20 % της χρηματοδότησης του ΕΤΠΑ ή 60,25 εκατομμύρια EUR θα επενδυθούν σε δράσεις βιώσιμης αστικής ανάπτυξης στην Κύπρο. Τουλάχιστον το 5 % της συνολικής χρηματοδότησης του ΕΓΤΑΑ και περίπου το 15 % εκείνης του ΕΤΘΑ θα διατεθούν για την ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (CLLD).

Περίπου 173 εκατομμύρια EUR που αντιστοιχούν στο 20 % των χρηματοδοτήσεων των ΕΔΕΤ θα αποτελέσουν συμβολή στα μέτρα για την άμβλυνση και προσαρμογή στον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, τουλάχιστον το 30 % της συμβολής του ΕΓΤΑΑ προορίζεται για μέτρα που σχετίζονται με το περιβάλλον, το κλίμα και τη διαχείριση των γαιών.

Αρχιτεκτονική προγραμμάτων

Η πολιτική συνοχή θα υλοποιηθεί με 2 επιχειρησιακά προγράμματα (ΕΠ), όπως και κατά την περίοδο 2007-2013:

- Το ΕΠ Ανταγωνιστικότητας και Αειφόρου Ανάπτυξης συγχρηματοδοτούμενο από το ΕΤΠΑ και το ΤΣ
- Το ΕΠ Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή συγχρηματοδοτούμενο από το ΕΚΤ

Επιπλέον θα υπάρχει

- Ένα Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης συγχρηματοδοτούμενο από το ΕΓΤΑΑ και
- Ένα ΕΠ για τη θάλασσα και αλιεία που θα στηρίζεται από το (ΕΤΘΑ).

Λεπτομέρειες για τις χρηματοδοτήσεις των επιχειρησιακών προγραμμάτων παρουσιάζονται στον πίνακα 3.

Πίνακας 1: Χρηματοδότηση: ανάλυση κατά θεματικό στόχο και Ταμείο (εκτός της εδαφικής συνεργασίας).

Θεματικός Στόχος	ΕΤΠΑ (EUR)	ΕΚΤ (EUR)	Ταμείο Συνοχής (EUR)	ΕΓΤΑΑ (EUR)	(ΕΤΘΑ) (EUR)	Σύνολο (EUR)
1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	70.000.000	0	0	2.142.000	0	72.142.000
2. Βελτίωση της προσβασιμότητας σε τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών, και χρήση και ποιότητα αυτών	73.500.000	0	0	315.000	0	73.815.000
3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)	70.000.000	0	0	36.202.377	10.012.500	116.214.877
4. Στήριξη της στροφής προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα σε όλους τους τομείς	13.000.000	0	32.000.000	35.122.500	14.762.500	94.885.000
5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	0	0	10.000.000	13.072.500	0	23.072.500
6. Προστασία του περιβάλλοντος, και προώθηση της αποδοτικής χρήσης πόρων	30.000.000	0	127.000.000	22.995.000	4.295.000	184.290.000

7. Προώθηση βιώσιμων μεταφορών και άρση προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	14.250.000	0	85.000.000	0	0	99.250.000
8. Προώθηση της απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων	0	69.500.000	0	6.300.000	5.250.000	81.050.000
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας	15.000.000	27.000.000	0	13.545.000	0	55.545.000
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, στις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση	0	26.000.000	0	252.000	0	26.252.000
11. Ενίσχυση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης	0	5.055.000	0	0	0	5.055.000
Τεχνική βοήθεια *	6.549.018	1.933.887	15.541.702	2.268.000	750.000	27.042.607
Σύνολο	292.299.018	129.488.887	269.541.702	132.214.377	35.070.000	858.613.984

* Πρέπει να σημειωθεί ότι η τεχνική βοήθεια του ταμείου συνοχής θα παρέχει υποστήριξη στις δράσεις τεχνικής βοήθειας των άλλων ταμείων (ΕΚΤ και ΕΤΠΑ).

Πίνακας 2: Πόροι που κατανέμονται στην Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων

	(EUR)
Συγκεκριμένη χρηματοδότηση για την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων	11.572.101
Χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου	11.572.101
Σύνολο	23.144.202
Πόροι που κατανέμονται στην Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων για νέους που κατοικούν εκτός των επιλέξιμων περιοχών (Άρθρο 16 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 για το ΕΚΤ)	0

Πίνακας 3: Αρχιτεκτονική προγραμμάτων¹

Πρόγραμμα	Ταμείο	Σύνολο (EUR)	2014 (EUR)	2015 (EUR)	2016 (EUR)	2017 (EUR)	2018 (EUR)	2019 (EUR)	2020 (EUR)
ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και αειφόρος ανάπτυξη	ΕΤΠΑ	292.299.018	89.951.276	90.400.500	21.511.055	21.941.566	22.380.680	22.828.566	23.285.375
	ΤΣ	269.541.702	57.156.764	48.473.084	39.315.087	32.537.256	31.698.643	30.869.169	29.491.699
ΕΠ Απασχόληση, Ανθρώπινοι πόροι & κοινωνική συνοχή	ΠΑΝ	11.572.101	6.501.180	5.070.921					
	ΕΚΤ	129.488.887	39.848.546	40.047.552	9.529.428	9.720.145	9.914.673	10.113.088	10.315.455
Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης	ΕΓΤΑΑ	132.214.377	18.895.839	18.893.552	18.891.207	18.888.801	18.886.389	18.883.108	18.875.481
ΕΠ Θάλασσας & Αλιείας	ΕΤΘΑ ²	35.070.000	5.010.000	5.010.000	5.010.000	5.010.000	5.010.000	5.010.000	5.010.000
Σύνολο		870.186.085	217.363.605	207.895.609	94.256.777	88.097.768	87.890.385	87.703.931	86.978.010
Ειδική χρηματοδότηση της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων		11.572.101	6.501.180	5.070.921					

¹ Στη χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ έχουν προστεθεί 200 εκατομμύρια EUR τα οποία θα διατεθούν στην Κύπρο το 2014 και 2015

² Η χρηματοδότηση για το ΕΤΘΑ είναι βασισμένη σε προκαταρκτικές αξιολογήσεις, καθώς δεν είχε ακόμα υιοθετηθεί ο σχετικός κανονισμός κατά την περίοδο που είχε υποβληθεί το ΣΕΣ.